

Олена Кобиш, Олександр Сімкін (Україна, Маріуполь)

МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ТРИВАЛОСТІ ПЕРІОДУ НАГРІВУ ДУТТЯ В ДОМЕННОМУ ПОВІТРОНАГРІВАЧІ НА ОСНОВІ НЕЧІТКОЇ БАЗИ ЗНАНЬ

Однією з найважливіших задач управління роботою блоку доменних повітрянагрівачів є переведення кожного з повітрянагрівачів блоку в режим нагріву дуття при досягненні температури низу насадки позначки 400°C . При управлінні нагрівом насадки повітрянагрівача важливою стає інформація про наявний час нагріву насадки, тобто час, протягом якого повітрянагрівач може знаходитися в режимі нагріву насадки. Цей параметр визначається поточним температурним станом насадки повітрянагрівача, який знаходиться в режимі нагріву дуття. Отже, **актуальність** набуває прогнозування тривалості режиму нагріву дуття для раціонального управління нагрівом насадки.

Постановка задачі. Поставлена задача являє собою задачу ідентифікації функції двох змінних, а саме залежності тривалості періоду нагріву дуття від поточних значень температури дуття на виході з насадки та витрати холодного повітря на змішання.

Для **розв'язання задачі** сформована нечітка база знань, на основі якою розроблено та налаштовано нечітку модель типу Мамдані. Налаштування нечіткої моделі полягає в мінімізації помилки ідентифікації, представленої функцією багатьох змінних: вагових коефіцієнтів логічних правил та параметрів функцій належності [1]. Поставлена задача вирішена методом сполучених градієнтів з обмеженням значень вагових коефіцієнтів в діапазоні $[0,1]$ методом штрафних функцій. Функціонування розробленої моделі здійснюється в комплексі з нечіткою моделлю управління нагрівом насадки [2] та математичними моделями нагріву насадки та нагріву дуття [3]. Налаштування розробленої моделі реалізовано з використанням вибірки, отриманої при роботі комп'ютерної моделі охолодження насадки [3]. Результати роботи моделі представлені на рис.1.

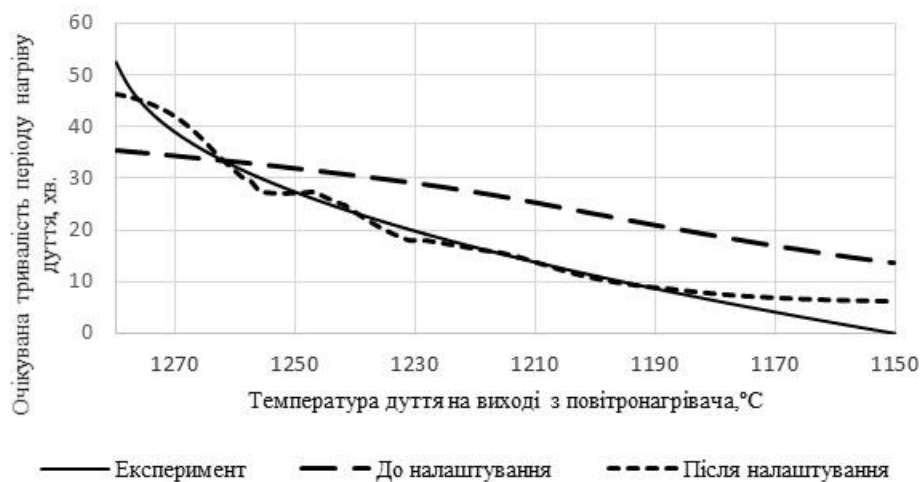

Рис. 1 – Результати роботи нечіткої моделі прогнозування тривалості режиму нагріву дуття

Висновки. В результаті роботи нечіткої моделі виявлено, що помилка ідентифікації до налаштування моделі складає 9,8 хв., після налаштування – 2,3 хв. Таким чином, за допомогою алгоритмів нечіткої логіки з'являється можливість вирішення задач прогнозування та управління нагрівом дуття на блоці повітрянагрівачів доменної печі.

Література

1. Штовба С.Д. Настройка нечёткой модели по обучающей выборке с нечётким выходом. Кибернетика и системный анализ. – 2007. – № 3. – С. 26-32.
2. Kobysch E.I., Simkin A.I. Control model of the heating hot blast stove regenerative chamber based on fuzzy knowledge with training set. Metallurgical and Mining Industry – 2015. – No. 6. – p.p. 96-101.
3. Кобиш Е.И., Симкин А.И., Койфман А.А. Компьютерная модель работы доменного воздухонагревателя. Вісник Приазовського державного технічного університету : 3б. наук. пр. – Маріуполь, 2012. – Вип. 25. – С. 239-245.